

Vil du vite mer om PALS?

Les mer om PALS på
www.nubu.no
under *skole*

Kontakt NUBU på
Telefon: 23 20 58 00
E-post: post@nubu.no

NUBU har et nasjonalt ansvar for utviklingen og implementeringen av PALS. Senteret bidrar til at barn og unge med alvorlige atferdsproblemer, deres familier og skoler får hjelp som er forskningsbasert og individuelt tilpasset deres behov.

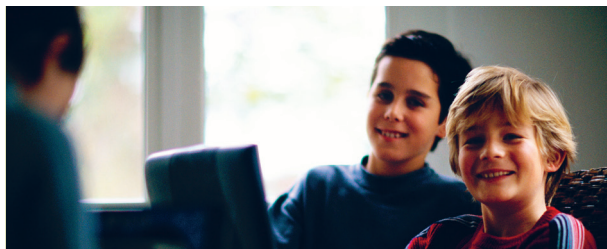
PALS

**POSITIV ATFERD,
STØTTENDE
LÆRINGSMILJØ
OG SAMHANDLING**

**PALS forebygger og reduserer
atferdsproblemer i skolen**

**PALS styrker klasse miljøet og
bidrar til økt inkludering i skolen**

Et trygt læringsmiljø kjennetegnes av **GODE RELASJONER OG TYDELIGE FORVENTNINGER** til sosiale og skolefaglige kompetansemål og positiv atferd.

PALS utvikler og fremmer et godt læringsmiljø for **ALLE SKOLENS ELEVER, ANSATTE, LEDELSE OG FORELDRE** gjennom positiv samhandling og engasjement.

Hva er PALS?

PALS er en skoleomfattende innsatsmodell som aktivt involverer alle skolens ansatte og elever i å utvikle skolens læringsmiljø. PALS består av kunnskapsbaserte tiltak for å fremme læring og god sosial atferd. Gjennom god tilrettelagt læringsstøtte og samhandling forebygges og reduseres læringshemmende atferd og problemer i læringsmiljøet. Forebyggende tiltak vektlegger utforming av positive forventninger, positiv involvering og anerkjennelse til alle skolens elever. Elever som viser utfordrende atferd blir møtt med forutsigbare reaksjoner av trygge voksne.

TILTAKENE BIDRAR TIL Å ØKE LÆRERNES BRUK AV POSITIVE TILBAKEMELDINGER OG STØTTE TIL ELEVENE.

Elever som trenger støtte utover de forebyggende tiltakene, blir tidlig oppdaget slik at de raskt kan få mestingsstøtte og hjelp til en mer positiv utvikling.

Hva kan skolen oppnå ved å delta i PALS?

- Redusere omfanget av både alvorlig og mindre alvorlig problematferd i skolemiljøet
- Positiv utvikling av klassemiljøet
- Økt inkludering av elever som viser utfordrende atferd
- Lærere tar i bruk mer positive, støttende og proaktive strategier
- De ansatte får styrket sin individuelle og kollektive mesteringsopplevelse i utførelsen av arbeidet

Når det er utfordringer i skolens læringsmiljø er det ofte lett å fokusere mye på tiltak knyttet til enkeltelevers atferd.

Forskning viser at elever som viser alvorlig utfordrende atferd har best utviklingsmuligheter når de er inkludert i skolen og lokalmiljøet. Det er mer virksomt å fremme en god skolekultur basert på godt samarbeid mellom elever, foresatte og ansatte samtidig som skolen gir god støtte til enkeltelever som viser utfordrende atferd.

Hva må til for å bli en PALS-skole?

- Om lag 80% av de ansatte må ønske å arbeide med PALS-modellen.
- Støtte og aktiv deltakelse fra hele skolens ledelse.
- Et langsiktig perspektiv med pågående innsats i minst tre til fire år.
- Støtte og aktiv deltakelse fra skoleeier (kommunen) og PP-tjenesten.

Opplæring, veiledning og kvalitetssikring

- Skolen får opplæring, veiledning, oppfølging og støtte av en ekstern PALS-veileder. Etter fullført opplæring deltar skolen i et nettverk av flere PALS-skoler kommunalt eller interkommunalt.
- Det er ingen direkte kostnader for skolen ved å implementere PALS-modellen, men skolen må avsette nødvendige ressurser (tid og personale) til gjennomføringen.